

ต้นฉบับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..)
พุทธศักราช

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เพื่อรื้อถอนอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ลดความขัดแย้งทางการเมือง และสร้างโอกาสกลับสู่ประชาธิปไตยให้ประชาชนมีส่วนร่วม ดังต่อไปนี้

(๑) ยกเลิกความในมาตรา ๖๕ มาตรา ๘๘ มาตรา ๒๐๓ มาตรา ๒๑๗ มาตรา ๒๗๐ มาตรา ๒๗๒ มาตรา ๒๗๕ และมาตรา ๒๗๙

(๒) ยกเลิกหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ มาตรา ๒๕๗ ถึงมาตรา ๒๖๑

(๓) การตัดยุทธศาสตร์ชาติออกจากรัฐธรรมนูญ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๔๒)

(๔) แก้ไขจากการใช้ระบบบัญชีว่าที่นายกรัฐมนตรี เป็นการกำหนดให้นายกรัฐมนตรีต้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๕๙ วรรคแรก)

(๕) ตัดข้อความที่บังคับให้คณะรัฐมนตรีต้องแถลงนโยบายสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๖๒ วรรคแรก)

(๖) ตัดข้อความที่ให้มี “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ จะให้มาโดยวิธีอื่นก็ได้แต่ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนด้วย” จำกัดให้ผู้บริหารท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้งเท่านั้น (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๕๒ วรรคสอง)

(๗) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์และวิธีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๕๖)

(๘) ยกเลิกที่มาของสมาชิกวุฒิสภาชุดพิเศษ จำนวน ๒๕๐ คน และให้มีสมาชิกวุฒิสภาชุดใหม่ จำนวน ๒๐๐ คน มาจากการเลือกตั้งทั้งหมด (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๖๙)

(๙) ยกเลิกกระบวนการสรรหากรรมการในองค์กรอิสระ และตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นที่มาของกรรมการชุดปัจจุบัน รวมทั้งอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย (ร่างมาตรา ๑๑)

(๑๐) ให้เริ่มสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และคณะกรรมการการเลือกตั้งชุดใหม่ (ร่างมาตรา ๑๒)

(๑๑) การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ (เพิ่มหมวด ๑๗ การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ มาตรา ๒๖๑/๑ มาตรา ๒๖๑/๒ มาตรา ๒๖๑/๓ มาตรา ๒๖๑/๔ และมาตรา ๒๖๑/๕)

เหตุผล

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ถูกออกแบบโดยการวางโครงสร้างทางการเมืองไว้เพื่อรองรับการสืบทอดอำนาจและรักษาอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) สถาบันทางการเมืองและกติกาก็ถูกบังคับใช้เป็นเหมือนดั่งเสาค้ำยันอำนาจ ยิ่งไปกว่านั้น คสช. ยังออกแบบกติกาก็ดีกันไม่ให้ประชาชน

ต้นฉบับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช

หรือผู้แทนราษฎรสามารถแก้ไขรัฐธรรมนูญของ คสช. ได้โดยง่าย หากไม่ได้รับความยินยอมพร้อมใจจากผู้นำ คสช., วุฒิสภาจากการแต่งตั้งของ คสช. และพรรคการเมืองที่สนับสนุนการสืบทอดอำนาจของ คสช.

กติกาที่มีไว้เพื่อรักษาอำนาจของคนกลุ่มเดียวจึงทำให้การบริหารประเทศไม่ได้เป็นไปตามเจตจำนงของประชาชน ทำให้เกิดระบบเศรษฐกิจที่ผูกขาดจนเกิดความเหลื่อมล้ำช่องว่างระหว่างคนรวยและคนจนเพิ่มขึ้น นอกจากนี้กระบวนการยุติธรรมที่เคยเป็นเสาหลักให้สังคมกลับถูกแทรกแซงจนเกิดวิกฤตศรัทธาปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นทำให้รัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ ไม่สามารถเป็นเสาหลักในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ ซ้ำยังเป็นใจกลางของปัญหาซึ่งทำให้ความขัดแย้งรุนแรงมากยิ่งขึ้น

ดังนั้นหนทางที่จะพาสังคมไทยออกจากความขัดแย้งได้อย่างมีความชอบธรรมมากที่สุดก็คือการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ ด้วยการให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อรื้อถอนอำนาจของ “ระบอบ คสช.” และสร้างโอกาสในการกลับสู่ “ประชาธิปไตย” ให้กับสังคมไทยอีกครั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งขบวนการปัญหาในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันทั้งหมด ๑๐ ประเด็นที่ต้องมีการยกเลิกแก้ไขทันที คือ

๑) ปิดทางนายกฯ คนนอก ยกเลิกมาตรา ๒๗๒ ซึ่งยังเปิดทางให้สภาเสนอชื่อนายกฯ คนนอกที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้งได้ในช่วง ๕ ปีที่มีรัฐสภาชุดแรกตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐

๒) บอกลา ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ยกเลิกมาตรา ๖๕ และ ๒๗๕ ที่ คสช. แต่งตั้งคนของตัวเองขึ้นมาเขียนแผนแม่บทยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ชิดชะตาอนาคตประเทศด้วยการกำหนดให้การจัดทำงบประมาณแผ่นดิน, นโยบายรัฐบาล และการทำงานของหน่วยงานราชการต้องเป็นไปตามแผนแม่บท

๓) ไม่ต้องมีแผนปฏิรูปประเทศ ยกเลิกการปฏิรูปประเทศด้วยแผนที่เขียนโดยคนของ คสช. คลายล็อคที่กำหนดให้ ครม. ต้องคอยแจ้งความคืบหน้าการทำตามแผนปฏิรูปประเทศต่อรัฐสภาทุก ๓ เดือน ตัดอำนาจ ส.ว. ในการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดแผนปฏิรูปประเทศ

๔) ยกเลิกผู้บริหารท้องถิ่นแบบพิเศษ ยกเลิกข้อความในมาตรา ๒๕๒ ที่ให้มีผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษไม่ต้องมาจากการเลือกตั้ง ยืนยันหลักการองค์กรที่ใช้อำนาจต้องยึดโยงกับประชาชนโดยตรง

๕) พังเกราะที่คุ้มครอง คสช. ยกเลิกมาตรา ๒๗๙ ที่ยังเป็นหลักประกันให้ คสช. ลอยตัว ไม่ต้องรับผิดชอบกำหนดให้การกระทำอย่างของ คสช. ไม่ขัดรัฐธรรมนูญและกฎหมายอื่นๆ รับรองให้ประกาศ และคำสั่งของ คสช. ยังมีผลใช้บังคับอยู่ตลอดไป

๖) นายกฯ ต้องเป็น ส.ส. ยกเลิกระบบบัญชีคนดีเดตนายกฯ ในรัฐธรรมนูญที่กำหนดให้พรรคการเมืองเสนอชื่อผู้ที่ได้มาจากการเลือกตั้งของประชาชนเป็นนายกฯ ได้และแก้ไขให้นายกฯ ต้องเป็น ส.ส. เท่านั้น

๗) ส.ว. ต้องมาจากการเลือกตั้งโดยประชาชน ยกเลิก ส.ว. ๒๕๐ คนที่มาจากการแต่งตั้ง และแก้ไขให้ ส.ว. ต้องมาจากการเลือกตั้ง ลดจำนวนเหลือ ๒๐๐ คน และใช้จังหวัดเป็นเขตเลือกตั้งการคำนวณจำนวน ส.ว. ต่อหนึ่งจังหวัดยึดระบบเดียวกับรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐

๘) แก้กระบวนการสรรหาคนในองค์กรอิสระ ปรับกระบวนการสรรหาองค์กรอิสระจากที่ให้คนในองค์กรอิสระหมุนเวียนเก้าอี้เลือกกันเองเปลี่ยนมาเป็นกระบวนการสรรหาให้เหมาะสมตามภารกิจของแต่ละองค์กรให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และองค์กรอิสระชุดปัจจุบันพ้นจากตำแหน่ง สรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และ กกต. ชุดแรกโดยวิธีตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐

ต้นฉบับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่...) พุทธศักราช ...

๙) ปลดลือคคกไกแก้รัฐธรรมนูญ แก้ไขให้กระบวนการแก้ไขรัฐธรรมนูญไม่ต้องพึ่งพาเสียงของ ส.ว. เป็นพิเศษ สามารถทำได้โดยเสียงครึ่งหนึ่งของรัฐสภาและไม่บังคับให้ต้องลงประชามติ

๑๐) มีสภาร่างรัฐธรรมนูญที่มาจากการเลือกตั้ง ให้มีสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ (สสร.) ๒๐๐ คน มาจากการเลือกตั้ง ผู้สมัครจะลงสมัครเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มก็ได้ ไม่ต้องเป็นพรรคการเมืองโดยต้องแถลงข้อเสนอ ในการเขียนรัฐธรรมนูญ ประชาชน ๑ คน เลือก ส.ส.ร. ได้เพียง ๑ คน หรือ ๑ กลุ่ม โดยใช้ประเทศเป็นเขตเลือกตั้ง ส.ส.ร.ต้องจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ให้แล้วเสร็จภายใน ๓๖๐ วันนับตั้งแต่มิ ส.ส.ร.

ด้วยเหตุผลดังที่กล่าวมาเพื่อปลดชนวนความขัดแย้ง และเปิดโอกาสให้ประเทศไทยกลับมาสู่การ ปกครองระบอบประชาธิปไตยอีกครั้ง จึงจำเป็นต้องตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ...) พุทธศักราช ... นี้

ต้นฉบับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..)

พุทธศักราช

.....
.....
.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

.....

.....

มาตรา ๑ รัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช”

มาตรา ๒ รัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๕ มาตรา ๘๘ มาตรา ๒๐๓ มาตรา ๒๑๗ มาตรา ๒๗๐ มาตรา ๒๗๒ มาตรา ๒๗๕ และ มาตรา ๒๗๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ มาตรา ๒๕๗ ถึงมาตรา ๒๖๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๔๒ ในการเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณต้องแสดงแหล่งที่มาและประมาณการรายได้ ผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ จากการจ่ายเงิน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๙ วรรคแรก ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

ต้นฉบับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่...) พุทธศักราช ...

“มาตรา ๑๕๙ ให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีจากบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖๐ และได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖๒ วรรคแรก ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๖๒ คณะรัฐมนตรีที่จะเข้ารับบริหารราชการแผ่นดินต้องแถลงนโยบายต่อรัฐสภา ซึ่งต้องสอดคล้องกับหน้าที่ของรัฐ และแนวนโยบายแห่งรัฐ และต้องชี้แจงแหล่งที่มาของรายได้ที่จะนำมาใช้จ่ายในการดำเนินนโยบาย โดยไม่มีการลงมติความไว้วางใจ ทั้งนี้ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันเข้ารับหน้าที่”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๕๒ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งหรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๕๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๕๖ การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญให้กระทำได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการดังต่อไปนี้

(๑) ญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมต้องมาจากคณะรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร หรือจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภามีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา หรือจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคนตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

(๒) ญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมต้องเสนอเป็นร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมและให้รัฐสภาพิจารณาเป็นสามวาระ

(๓) การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่หนึ่งขึ้นรับหลักการ ให้ใช้วิธีเรียกชื่อและลงคะแนนโดยเปิดเผย และต้องมีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วยในการแก้ไขเพิ่มเติมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา

(๔) การพิจารณาในวาระที่สองขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตรา ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เข้าชื่อเสนอร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมด้วย การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่สองขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตรา ให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็นประมาณ

(๕) เมื่อการพิจารณาในวาระที่สองเสร็จสิ้นแล้ว ให้รอไว้สิบห้าวัน เมื่อพ้นกำหนดนี้แล้วให้รัฐสภาพิจารณาในวาระที่สามต่อไป

(๖) การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่สามขั้นสุดท้าย ให้ใช้วิธีเรียกชื่อและลงคะแนนโดยเปิดเผย และต้องมีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วยในการที่จะให้ออกใช้เป็นรัฐธรรมนูญมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา

ต้นฉบับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช ..

(๗) เมื่อการลงมติได้เป็นไปตามที่กล่าวแล้วให้นำร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย และให้นำบทบัญญัติ มาตรา ๑๔๕ และ มาตรา ๑๔๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๖๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๖๙ ในวาระเริ่มแรกนับแต่วันที่ใช้รัฐธรรมนูญให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งของประชาชนจำนวนสองร้อยคน

การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา ให้ใช้เขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง

การคำนวณเกณฑ์จำนวนราษฎรต่อสมาชิกวุฒิสภาหนึ่งคน ให้คำนวณจากจำนวนราษฎรทั้งประเทศตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่ประกาศในปีสุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้งเฉลี่ยด้วยจำนวนสมาชิกวุฒิสภาสองร้อยคน

จำนวนสมาชิกวุฒิสภาที่แต่ละจังหวัดจะพึงมีให้นำจำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคนที่คำนวณได้ตามวรรคสอง มาเฉลี่ยจำนวนราษฎรในจังหวัดนั้น จังหวัดใดมีราษฎรไม่ถึงเกณฑ์จำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคนตามวรรคสาม ให้มีสมาชิกวุฒิสภาในจังหวัดนั้นได้หนึ่งคน จังหวัดใดมีราษฎรเกินเกณฑ์จำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคน ให้มีสมาชิกวุฒิสภาในจังหวัดนั้นเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคน ทุกจำนวนราษฎรที่ถึงเกณฑ์จำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคน

เมื่อได้จำนวนสมาชิกวุฒิสภาของแต่ละจังหวัดตามวรรคสี่แล้ว ถ้าจำนวนสมาชิกวุฒิสภายังไม่ครบสองร้อยคน จังหวัดใดมีเศษที่เหลือจากการคำนวณตามวรรคสี่มากที่สุด ให้จังหวัดนั้นมีสมาชิกวุฒิสภาเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคนและให้เพิ่มสมาชิกวุฒิสภาตามวิธีการดังกล่าวแก่จังหวัดที่มีเศษที่เหลือจากการคำนวณตามวรรคสามในลำดับรองลงมาตามลำดับจนครบจำนวนสองร้อยคน

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นได้หนึ่งคน

การเลือกตั้งให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ

ในกรณีที่จังหวัดใดมีสมาชิกวุฒิสภาได้มากกว่าหนึ่งคน ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับจนครบจำนวนสมาชิกวุฒิสภาที่จะพึงมีได้ในจังหวัดนั้น เป็นผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา

ให้นำพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ กลับมาใช้บังคับ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวุฒิสภา”

มาตรา ๑๑ ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังต่อไปนี้ เป็นอันสิ้นผลไป

(๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑

(๒) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑

(๓) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐

(๔) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐

ต้นฉบับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช ...

(๕) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการ

ทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

(๖) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

พ.ศ. ๒๕๖๑

(๗) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน

แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐

ให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่รัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ พ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่รัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ แต่ยังคงให้ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระชุดใหม่จะเข้ารับหน้าที่ โดยให้มีสิทธิได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่นตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา ๑๒ ให้เริ่มกระบวนการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและคณะกรรมการการเลือกตั้งชุดใหม่ทันทีที่รัฐธรรมนูญนี้มีผลบังคับใช้ โดยให้ขั้นตอน วิธีการ และเงื่อนไขในการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและคณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้อง เท่าที่ไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๑๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๑๗ การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่
มาตรา ๒๖๑/๑ ถึงมาตรา ๒๖๑/๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช

“หมวด ๑๗

การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

มาตรา ๒๖๑/๑ ให้มีสภาร่างรัฐธรรมนูญ ทำหน้าที่จัดทำร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ตามหมวดนี้ ประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยคน มาจากการเลือกตั้งของประชาชน โดยให้ใช้ประเทศเป็นเขตเลือกตั้ง

ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ อาจสมัครเป็นรายบุคคลหรือสมัครเป็นกลุ่มบุคคลรวมจำนวนไม่เกินกลุ่มละสองร้อยคนก็ได้ โดยต้องแถลงแนวทางและข้อเสนอในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญของแต่ละบุคคลหรือกลุ่มบุคคลให้ประชาชนทราบได้ชัดเจนขณะที่สมัครรับเลือกตั้ง

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งได้หนึ่งคนหรือหนึ่งกลุ่ม

การเลือกตั้งให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ

มาตรา ๒๖๑/๒ การคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญของแต่ละกลุ่มให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

ต้นฉบับร่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช ...

(๑) นำจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งทั้งประเทศ ไม่รวมจำนวนบัตรเสียและบัตรที่ไม่ประสงค์ลงคะแนน เป็นตัวตั้งแล้วหารด้วยสองร้อย

(๒) นำผลลัพธ์ตาม (๑) ไปหารคะแนนรวมทั้งประเทศที่แต่ละบุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้รับ

(๓) ผลลัพธ์ตาม (๒) เฉพาะจำนวนเต็ม คือ จำนวนสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญของแต่ละกลุ่มบุคคลหรือบุคคล หากผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นรายบุคคลและได้ผลลัพธ์มากกว่าหนึ่ง ให้ถือว่าผู้สมัครผู้นั้นได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหนึ่งคน หากผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นกลุ่มบุคคลเสนอชื่อผู้สมัครไว้มากกว่าผลลัพธ์ที่ได้ ให้ผู้สมัครในกลุ่มนั้นได้เป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญเรียงตามลำดับหมายเลข หากเสนอชื่อผู้สมัครไว้น้อยกว่าผลลัพธ์ที่ได้ ให้ผู้สมัครทุกคนในกลุ่มนั้นได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๔) หากคำนวณแล้วจำนวนสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญยังไม่ถึงสองร้อยคน ให้ผู้สมัครบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีเศษทศนิยมสูงที่สุด จากการคำนวณตาม (๒) ได้เป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ เรียงตามลำดับไปเรื่อยๆ จนกว่าจะครบสองร้อยคน”

มาตรา ๒๖๑/๓ บุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในประเทศไทย

มาตรา ๒๖๑/๔ บุคคลซึ่งมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ ได้แก่ บุคคลซึ่งมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นบุคคลซึ่งมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๙๘ (๖) (๘) (๙) (๑๐) (๑๑) (๑๒) (๑๓) (๑๕) และ (๑๖)

(๒) เป็นสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือข้าราชการการเมือง

มาตรา ๒๖๑/๕ ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๖๑/๑ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญชุดใหม่ ตามมาตรา ... ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช ... เข้าปฏิบัติหน้าที่

ให้สภาร่างรัฐธรรมนูญจัดทำร่างรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาสามร้อยหกสิบวันนับแต่วันที่สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญครบจำนวน ในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญสภาร่างรัฐธรรมนูญต้องคำนึงถึงความคิดเห็นของประชาชนเป็นสำคัญ

เมื่อสภาร่างรัฐธรรมนูญได้จัดทำร่างรัฐธรรมนูญเสร็จสิ้นแล้วให้นำเสนอต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญทั้งฉบับ โดยจะแก้ไขเพิ่มเติมประการใดมิได้

การลงมติให้ใช้วิธีเรียกชื่อและลงคะแนนโดยเปิดเผยและต้องมีคะแนนเสียงให้ความเห็นชอบในการที่จะให้ออกใช้เป็นรัฐธรรมนูญมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา

ต้นฉบับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่...) พุทธศักราช ๒๕๖๖

เมื่อรัฐสภาลงมติให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญแล้ว ให้ประธานรัฐสภานำร่างรัฐธรรมนูญขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย และให้ประธานรัฐสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

ในกรณีที่มีคะแนนเสียงให้ความเห็นชอบไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา ให้ดำเนินการจัดให้มีการประชามติเพื่อให้ประชาชนออกเสียงลงคะแนนว่าจะเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญที่สภาร่างรัฐธรรมนูญเสนอ”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

ต้นฉบับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช ..

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช

๑) ปิดทางนายกฯ คนนอก ยกเลิกมาตรา ๒๗๒ ซึ่งยังเปิดทางให้สภาเสนอชื่อนายกฯ คนนอกที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้งได้ในช่วง ๕ ปีที่มีรัฐสภาชุดแรกตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐

๒) บอกลา ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ยกเลิกมาตรา ๖๕ และ ๒๗๕ ที่ คสช. แต่งตั้งคนของตัวเองขึ้นมาเขียนแผนแม่บทยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ชัดชะตาอนาคตประเทศด้วยการกำหนดให้การจัดทำงบประมาณแผ่นดิน, นโยบายรัฐบาล และการทำงานของหน่วยงานราชการต้องเป็นไปตามแผนแม่บท

๓) ไม่ต้องมีแผนปฏิรูปประเทศ ยกเลิกการปฏิรูปประเทศด้วยแผนที่เขียนโดยคนของ คสช. คลายลือคที่กำหนดให้ ครม. ต้องคอยแจ้งความคืบหน้าการทำตามแผนปฏิรูปประเทศต่อรัฐสภาทุก ๓ เดือน ตัดอำนาจ ส.ว. ในการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดแผนปฏิรูปประเทศ

๔) ยกเลิกผู้บริหารท้องถิ่นแบบพิเศษ ยกเลิกข้อความในมาตรา ๒๕๒ ที่ให้มีผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษไม่ต้องมาจากการเลือกตั้ง ยืนยันหลักการองค์กรที่ใช้อำนาจต้องยึดโยงกับประชาชนโดยตรง

๕) พังกระดงที่คุ้มครอง คสช. ยกเลิกมาตรา ๒๗๙ ที่ยังเป็นหลักประกันให้ คสช. ลอยตัว ไม่ต้องรับผิดชอบ กำหนดให้การกระทำอย่างของ คสช. ไม่ขัดรัฐธรรมนูญและกฎหมายอื่นๆ รับรองให้ประกาศ และคำสั่งของ คสช. ยังมีผลใช้บังคับอยู่ตลอดไป

๖) นายกฯ ต้องเป็น ส.ส. ยกเลิกระบบบัญชีแคนดิเดตนายกฯ ในรัฐธรรมนูญที่กำหนดให้พรรคการเมืองเสนอชื่อผู้ที่ได้มาจากการเลือกตั้งของประชาชนเป็นนายกฯ ได้และแก้ไขให้นายกฯ ต้องเป็น ส.ส. เท่านั้น

๗) ส.ว. ต้องมาจากการเลือกตั้งโดยประชาชน ยกเลิก ส.ว. ๒๕๐ คนที่มาจากการแต่งตั้ง และแก้ไขให้ ส.ว. ต้องมาจากการเลือกตั้ง ลดจำนวนเหลือ ๒๐๐ คน และใช้จังหวัดเป็นเขตเลือกตั้งการคำนวณจำนวน ส.ว. ต่อหนึ่งจังหวัดยึดระบบเดียวกันกับรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐

๘) แก้กระบวนการสรรหาคนในองค์กรอิสระ ปรับกระบวนการสรรหาองค์กรอิสระจากที่ให้คนในองค์กรอิสระหมุนเวียนเก้าอี้เลือกกันเองเปลี่ยนมาเป็นกระบวนการสรรหาให้เหมาะสมตามภารกิจของแต่ละองค์กรให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และองค์กรอิสระชุดปัจจุบันพ้นจากตำแหน่ง สรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และ กกต. ชุดแรกโดยวิธีตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐

๙) ปลดลือคกกลไกแก้รัฐธรรมนูญ แก้ไขให้กระบวนการแก้ไขรัฐธรรมนูญไม่ต้องฟังพหุเสียงของ ส.ว. เป็นพิเศษ สามารถทำได้โดยเสียงครึ่งหนึ่งของรัฐสภาและไม่บังคับให้ต้องลงประชามติ

๑๐) มีสภาร่างรัฐธรรมนูญที่มาจากการเลือกตั้ง ให้มีสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ (สสร.) ๒๐๐ คน มาจากการเลือกตั้ง ผู้สมัครจะลงสมัครเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มก็ได้ ไม่ต้องเป็นพรรคการเมืองโดยต้องแถลงข้อเสนอในการเขียนรัฐธรรมนูญ ประชาชน ๑ คน เลือก ส.ส.ร. ได้เพียง ๑ คน หรือ ๑ กลุ่ม โดยใช้ประเทศเป็นเขตเลือกตั้ง ส.ส.ร. ต้องจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ให้แล้วเสร็จภายใน ๓๖๐ วันนับตั้งแต่มิ ส.ส.ร.